

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

11 december 2001

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten,
enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen,
met de Bijlagen I, II en III, met de Protocolen en met de Slotakte,
ondertekend in Luxemburg op 21 juni 1999**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Patrick Hostekint**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Johan Sauwens.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Zie :

909 (2001-2002)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp van decreet houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen, met de Bijlagen I, II en III, met de Protocolen en met de Slotakte, ondertekend in Luxemburg op 21 juni 1999 (*Parl. St.* VI. Parl. 2001-2002, Nr. 1) werd op 6 december 2001 besproken in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

I. Inleidende toelichting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid

De minister stelt dat Zwitserland een lange traditie heeft van neutraliteit en small government, en zich daarom steeds behoedzaam heeft opgesteld tegenover integratie via internationale organisaties. Zwitserland behoorde wel tot de stichtende leden van de EVA (Europese Vrijhandelsassociatie) in 1960. In de loop der jaren zijn de meeste EVA-landen tot de Europese Gemeenschap toegetreden.

In 1992 werd de Europese Economische Ruimte opgericht, waartoe de EG- en de EVA-landen toetraden. Zwitserland kon het toetredingsverdrag echter niet goedkeuren wegens een negatief referendum. Daarom heeft Zwitserland een nieuwe overeenkomst proberen te sluiten met de Europese Gemeenschap. De inbedding van Zwitserland in Europa maakt structurele afspraken immers absoluut noodzakelijk.

Op 10 december 1998 werd een algemeen politiek akkoord bereikt. Er werden overeenkomsten uitgewerkt voor zeven sectoren : vrij verkeer van personen, goederen- en personenvervoer via het spoor en de weg, luchtvaart, de handel in landbouwproducten, wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling, sommige aspecten van de overheidsopdrachten en wetenschappelijke en technologische samenwerking.

De overeenkomsten werden in Zwitserland bij referendum goedgekeurd. Enkel de overeenkomst inzake vrij verkeer van personen heeft een gemengd karakter in de Europese rechtsorde. Het is dan ook de enige overeenkomst waarvoor instemming en goedkeuring door de lidstaten vereist is. Toch moeten de zeven overeenkomsten als één geheel worden beschouwd. Er werd immers een gillotineclausule ingebouwd : elke afzonderlijke over-

eenkomst treedt pas in werking na goedkeuring van alle overeenkomsten. Alleen Frankrijk en België moeten de overeenkomst nog goedkeuren. De overeenkomst waarborgt de burgers van de Europese Unie en van Zwitserland het recht op toegang en verblijf op het grondgebied van de andere partij en het recht tot toegang tot de economische activiteiten. Aangezien het verdrag mede betrekking heeft op gemeenschaps- en gewestaangelegenheden moet het Vlaams Parlement met het verdrag instemmen.

Toegang tot de economische activiteit, tewerkstellings- en arbeidsvoorwaarden behoren tot de gewestbevoegdheden ; de wederzijdse erkenning van getuigschriften en diploma's is een gemeenschapsaangelegenheid. Alleen Vlaanderen en het Waalse Gewest hebben nog niet ingestemd met het verdrag. Gelet op de engagementen in het kader van de Europese Unie en het Belgische voorzitterschap, is het van het grootste belang dat de instemmingsprocedure snel tot een goed einde wordt gebracht.

De officiële betrekkingen tussen Zwitserland en Vlaanderen zijn eerder gering, op de vrij belangrijke economische en handelsbetrekkingen na. De BLEU nam voor haar uitvoer naar en invoer uit Zwitserland gedurende de laatste jaren de negende plaats in. België voert vooral chemische en farmaceutische producten in uit Zwitserland en voert machines en toestellen uit. Zwitserland is het tiende exportland voor Vlaanderen. Vlaanderen heeft een groeiend aandeel van ongeveer 80 procent in de Belgische export naar Zwitserland : het gaat om een bedrag van ongeveer 2 miljard euro. Om die reden heeft Vlaanderen een economisch vertegenwoordiger in Zürich. Er bestaat geen cultureel akkoord tussen Zwitserland en België. De administratie Buitenlands beleid heeft gedurende de laatste jaren geen belangrijke dossiers met betrekking tot Zwitserland behandeld.

De Zwitserse regering beschouwt de verdragen als een beginpunt voor verdere samenwerking. Op langere termijn zou lidmaatschap van de Europese Unie mogelijk moeten zijn. Daarbij moet er wel rekening mee worden gehouden dat er in Zwitserland belangrijke groepen gekant zijn tegen de integratie. De leidende politieke elite is wel voorstander van een dergelijke integratie. Uit peilingen die dit weekend in De Standaard werden gepubliceerd, blijkt dat de steun voor het lidmaatschap van de Europese Unie op dit ogenblik lager ligt dan enkele jaren geleden. De Zwitsers zijn immers erg gehecht aan een systeem dat hen toelaat over alle aangelegenheden rechtstreeks hun mening te zeg-

gen. Ze zijn niet te vinden voor een verhoging van de belastingen tot het Europese minimum, wat noodzakelijk is voor de toetreding. Verder zijn ze ook tegen een liberalisering van de openbare dienstverlening. Dat laatste geldt vooral voor de bewoners van de afgelegen dorpen en valleien. De tijd is dus nog niet rijp voor een toetreding, ondanks de steun van de zakenwereld, de voordelen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de mogelijkheden inzake misdaadbestrijding die gerealiseerd kunnen worden door het Schengen Intelligence System.

De minister vraagt dat deze overeenkomst wordt goedgekeurd, met inbegrip van de bijlagen en de protocollen.

II. Vragen en opmerkingen van de leden

– *Tussenkomst van de heer Johan Weyts*

De heer Johan Weyts stelt vast dat het verblijfsrecht aan bepaalde voorwaarden gekoppeld wordt. Men moet beschikken over voldoende financiële middelen voor de duur van het verblijf, zodat men geen beroep hoeft te doen op de sociale bijstand en op een ziekteverzekering die alle risico's dekt. Hij vraagt zich af over welke financiële mogelijkheden men precies dient te beschikken. Moet men bijvoorbeeld kunnen bewijzen dat men kan leven van het meegebrachte kapitaal ?

Verder vindt de spreker het vreemd dat het recht om onroerend goed te verwerven, wordt beperkt. Indien men een onroerend goed verwerft, dan moet men in elk geval kunnen beschikken over de rechten als eigenaar. Hij vraagt zich af welke beperkingen er worden gesteld.

– *Tussenkomst van de heer Patrick Hostekint*

De heer Patrick Hostekint stelt dat het gaat om een belangrijke overeenkomst tussen de EU en Zwitserland. Dat is een trendbreuk met het verleden, want Zwitserland heeft zich altijd zeer neutraal opgesteld en is altijd zeer terughoudend geweest tegenover het lidmaatschap van internationale organisaties. Anderzijds is uit een opiniepeiling gebleken dat de Zwitserse bevolking niet warm loopt voor het lidmaatschap van de EU op termijn.

Rekening houdend met het gemengd karakter van deze materie – er zijn zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden bij betrokken – vindt de spreker het vrij verkeer van personen bijzonder in-

teressant. Zwitserland vertoont een zekere overeenkomst met België : het is een confederale staat, een meertalig land en ook het aantal inwoners komt min of meer overeen.

Tot enkele maanden geleden riep Zwitserland vooral associaties op met degelijkheid. Dat had te maken met de Zwitserse uurwerken en juwelen en met het kwalitatief hoogstaande toerisme. Deze reputatie heeft echter een zware deuk gekregen door de recente gebeurtenissen bij Sabena waaruit gebleken is dat Swissair zijn overeenkomsten niet nagekomen is. Mocht men nu in ons land een referendum houden over Zwitserland, dan zou de houding van Vlaanderen tegenover Zwitserland wellicht niet zo gunstig zijn.

Zwitserland is ook een fiscaal paradijs. Het is een land van banken en verzekeringen. Het bankgeheim is er absoluut.

De heer Patrick Hostekint stelt dat zijn fractie het verdrag zal goedkeuren. Het is trouwens niet mogelijk een verdrag te amenderen.

– *Tussenkomst van de heer Jacques Laverge*

Volgens de heer Jacques Laverge gaat het hier om een bijzondere overeenkomst. Zwitserland is geen lid van de EU, maar probeert een binding te realiseren. De spreker heeft het echter zelden meege maakt dat er bij een dergelijke overeenkomst zoveel zware overgangsbepalingen worden opgenomen. Bij andere soortgelijke verdragen waren er weinig beperkingen op de inhoud van de overeenkomst. Een van die beperkingen is dat de bepalingen inzake de economische activiteiten pas na vijf jaar in voege treden. Gedurende maximaal twee jaar mag er geen integratie zijn in de arbeidsmarkt. Gedurende vijf jaar worden er quota bepaald voor de instroom van werknemers uit de EU. Er is zelfs gedurende twaalf jaar een herziening mogelijk indien het aantal verblijfsvergunningen met tien procent zou stijgen. Er is bijgevolg een beperking op de vrije doorstroming van personen uit de EU. De spreker vraagt zich af of deze overgangsclausules wederzijds of eenzijdig zijn. Hij vindt deze bepalingen eigenaardig voor een democratische staat en kwetsend voor de bevolking van de EU.

– *Tussenkomst van de heer Etienne Van Vaerenbergh*

De heer Etienne Van Vaerenbergh sluit zich aan bij de opmerking van de heer Patrick Hostekint met betrekking tot het imago van degelijkheid van de Zwitsers. Voorts stelt hij met genoegen vast dat ook

de EU bepaalde beperkingen kan invoeren. Zo maakt Denemarken voorbehoud voor de verwerving van onroerend goed langs haar kusten. Hij heeft de indruk dat Zwitserland in essentie heeft willen duidelijk maken dat vreemdelingen niet binnen mogen, zelfs al zijn het Europeanen.

III. Replik van de minister

De minister stelt het eens te zijn met de gemaakte opmerkingen. Zwitserland hanteert inderdaad zeer stringente regels voor inwijking en verwerving van onroerend goed. Enkel op de invoer van geld zijn er geen beperkingen. De inhoud van het verdrag kan men echter niet meer veranderen. Bovendien betekent dit verdrag ook een verbetering ten aanzien van vroeger. Bepaalde modaliteiten zijn nu beter geregeld.

De minister belooft de vraag van de heer Johan Weyts over de vereiste financiële mogelijkheden en de rechten met betrekking tot het verwerven van onroerend goed, over te maken aan het federale niveau, en nadien het antwoord te bezorgen.

De situatie van Sabena kwam niet ter sprake tijdens de onderhandelingen over dit verdrag. Er is wel een luchtvaartcomponent, maar zolang dit akkoord niet is goedgekeurd, kan men er geen beroep op doen.

IV. Artikelsgewijze stemming en stemming over het geheel

Artikelen 1 en 2

De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 9 stemmen.

Het ontwerp van decreet wordt eenparig aangenomen met 9 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Patrick HOSTEKINT Luc VAN DEN BRANDE
